

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokous

Aika 23.10.2019 klo 17.11-19.41
Paikka Rautpihan avoin päiväkoti, Rautkallionkatu 7

Osallistujat

Jäsenet		Varajäsenet	
Sodhi Ranbir, puheenjohtaja	x	Liimatainen Reijo	
Lindell Miia, varapuheenjohtaja	x	Yüzlu Murat	
Ibrahim Aadan	x	Nieminen Miikka	
Salasto Riitta	-	Ayub Saba	-
Hakulinen Teija	-	Volkova Katja	-
Osmani Harun	x	Jashanica Xhemail	
Gilbert Olga	x	Silvennoinen-Hiisku Sveta	
Mieskolainen Arto	x	Ahmed Karzan	
Hautakangas Tanja, saapui 17.34	x	Reijonen Kalle	
Hinkonen Andrei	x	Juvonen Leena	
Karadag Nejdet	x	Shapcott Raakel	
Luttinen Pauli Artturi	x	Palviainen Sami	
Rannikko Pia	x	D'Amour Banyanga Jean	
Asiantuntijaedustajat		Varaedustaja	
Linderborg Hilikka, sosiaali- ja terveystoimi	-		
Repo Marja, sivistystoimi	-	Hakkari Pia	x
Rajala Johanna, maankäytön toimiala, lähti 18.57	x	Laine Ilkka	
Karjalainen Anne, konserni- ja asukaspalvelut, saapui 17.20	x		
Lehtonen Kadri, Uudenmaan TE-toimisto	x	Laakkonen Henna	-
Korhonen Mika, Itä-Uudenmaan poliisi	-	Kostiainen Kimmo	-
Muut kutsutut			
Kentta Tiina, hankesuunnittelija, Tsempataan yhdessä			x
Kuparinen Melanie, johtaja, Rautpihan päiväkoti			x
Lautiola Hannele, monikulttuurisuusasiain päällikkö, konsas			x
Lindén Suvi, projektipäällikkö, Tsempataan yhdessä			x
Masih Elina, varhaiskasvatuksen kuraattori, sivi			x
Sauranen Piia, myönteisen erityiskohtelun ohjelman koordinaattori, sivi			-
Titus Merja, varhaiskasvatuksen kuraattori, sivi			x
Törneblad Salla, varhaiskasvatuksen opettaja, Rautpihan avoin päiväkoti			x
Anttila Anu, pöytäkirjanpitäjä, konsas			x

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokous 23.10.2019

1. Kokouksen avaus, työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjantarkastajien valinta

Päätös: puheenjohtaja avasi kokouksen, hyväksyttiin työjärjestys sillä muutoksella, että kokous aloitettiin avoimen päiväkodin esittelyllä ja päiväkodin esittely siirrettiin loppuun. Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Nejdet Karadag ja Pauli Luttinen.

2. Rautpihan avoin päiväkotiki - Vantaan monikulttuurinen ylpeydenaihe

Rautpihan varhaiskasvatuksen toimintayksikön tärkeä osa on vuonna 2013 perustettu avoin päiväkotiki, joka toimii samassa pihapiirissä Rautpihan päiväkodin kanssa. Avoimen päiväkodin kantava ajatus on tarjota maksutonta matalan kynnyksen toimintaa alle kouluikäisille lapsille ja heitä kotona hoitaville vanhemmille tai muille hoitajille. Toiminta perustuu aktiiviseen yhdessäoloon, jossa vanhemmat huolehtivat lapsistaan, ja sen sisällön rakentavat vanhemmat ja henkilökunta yhdessä. Rautpiha on saanut mainetta erityisen lämminhenkisenä ja yhteisöllisenä paikkana, jossa kulttuurit kohtaavat. Avoimen toiminnan pitkäaikainen ohjaaja Saila Törneblad kertoi työstään ja avasi neuvottelukunnalle menestyksen salaisuutta.

Saila aloitti maahanmuuttajaperheiden kanssa työskentelyn jo 1990-luvun alussa. Hän tiivistä pitkän uransa aikana kertyneeseen kokemukseen muutamaa avainvoimaa. Hänen mukaansa tärkeintä on toisen ihmisen aito kohtaaminen ja vuorovaikutus. Kohdata voi myös ilman puhuttua kieltä, esimerkiksi taiteen avulla. Kohtaaminen tarkoittaa, että otetaan vastaan ensin ihminen ja sitten hänen kulttuurinsa. Nämä periaatteet ovat tehneet Rautpihasta erittäin suosittua paikkaa, johon tulee 30-40 kävijää päivässä Vantaalta ja jopa Vantaan ulkopuolelta. Kävijöitä on ollut 80 eri maasta ja työntekijöitä on kaksi, Saila ja Aila.

Avoimen päiväkodin suosiota selittää yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemus, jonka Rautpiha tarjoaa asiakkaille. Eräs neuvolalääkäri kirjoittaa myös reseptejä avoimeen päiväkotikiin. Toimintakulttuuriin kuuluu itse tekeminen ja omien vahvuuksien mukaan muille antaminen. Se voi olla ruokaa "Rautpihan avoimessa ravintolassa" tai musiikkiesitys - kaikki kielet ja kulttuurit saavat näkyä. Saila kertoi asiakkaiden voimaantumisen ja uusista alustoista: he hakeutuvat usein opiskelemaan ja työelämään saatuaan avoimessa päiväkodissa vertaistukea ja palveluohjausta. Moni palaa Rautpihaan myöhemmin eri roolissa, esimerkiksi työharjoittelijana. Avoimessa järjestetään myös kotivanhempien suomen kielen opetusta (kotva-ryhmä) maanantaisin. Ryhmään on jonoa, eivätkä kaikki halukkaat mahdu mukaan.

Keskustelu: lopputulemana todettiin yhteisesti, että Rautpihan avoimen päiväkodin kaltaisia matalan kynnyksen paikkoja todella tarvitaan edistämään kotoutumista ja kohtaamista ja torjumaan yksinäisyyttä. Viime aikoina myös isät ja suomalaiset perheet ovat löytäneet paikan, mikä tukee kotoutumisen kaksisuuntaisuutta.

Esitys: keskusteltiin ja merkittiin tiedoksi.

3. Miten myönteisen erityiskohtelun ohjelmalla vahvistetaan yhdenvertaisuutta varhaiskasvatuksessa?

Myönteisen erityiskohtelun ohjelman (mek-ohjelman) tavoitteena on alueellisen eriarvoistumisen hidastaminen ja hyvinvointierojen vähentäminen valituilla alueilla. Osana varhaiskasvatuksen toimenpiteitä myönteisen erityiskohtelun alueille on palkattu kolme kuraattoria, jotka toimivat työpareittain yhdessä psykologin kanssa. Neuvottelukunta perehtyi uuteen tukimuotoon varhaiskasvatuksen kuraattorien Elina Masihin ja Merja Tituksen johdolla, jonka jälkeen keskusteltiin aiheesta.

Kuraattori-psykologi -työparit tarjoavat matalan kynnyksen palvelua jalkautumalla 5-7 päiväkotikiin kolmella eri alueella. Tukea tarjotaan vanhemmille ja varhaiskasvatuksen henkilöstölle erilaisissa lapsen ja ryhmäilmiöihin liittyvissä asioissa ja sen tavoitteena on lapsen ja koko perheen hyvinvoinnin tukeminen. Työpareilla on monta roolia, ja tuki voi olla esimerkiksi keskustelua vanhempien kanssa, vanhempainkahveja, neuvontaa, konsultaatiota

tai vaikkapa kaveritaitoryhmien vetämistä lapsille. Koska työ on vasta ihan alussa, se hakee vielä muotoaan. Kaikkiaan kuraattori-psykologi -työparien toiminta tähtää päiväkodin ja kodin kulttuurin välisen dialogin tukemiseen. Työlle on suuri tarve. Yksi jalkautumisen etuja on, että työ ja työparit tulevat vanhemmille tutuiksi niin, että vanhemmat osaavat paremmin hakea tukea.

Kuraattorien työhön kuuluu myös kehittäminen ja arviointi, johon liittyen varhaiskasvatuksen henkilöstölle tehdään kysely. Neuvottelukunta ja kuraattorit keskustelivat laadukkaan toiminnan kriteereistä ja työn vaikuttavuudesta, josta mek-ohjelmassa kerätään tietoa. Aadan esitti tietojen keräämistä koko perheen hyvinvoinnista. Todettiin, että mittaaminen ja arviointi on haastavaa, sillä syrjäytymisen ehkäisy on pitkäjänteistä toimintaa, joka vaatii pitkän tähtäimen mittareita.

Keskustelussa nostettiin esiin myös ehdotuksia varhaiskasvatuksen kehittämiseksi. Saila toivoi päiväkodin henkilöstörakenteen monipuolistamista siten, että esimerkiksi maahanmuuttajataustainen yhteisötyöntekijä, varhaiskasvatuksen kuraattori ja muut tukea tarjoavat toimijat olisivat päiväkodin vakihenkilöstöä.

Esitys: keskusteltiin ja merkittiin tiedoksi.

4. Tervetuloa Rautpihan päiväkotiin!

Rautpihan päiväkoti on neuvottelukunnalle kiinnostava tutustumiskohde, sillä lähes kaikkien lasten kulttuuritausta on muualla kuin Suomessa. Kieli- ja kulttuuritietoisuus on luonnollinen osa kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuutta. Arjessa korostuu eri kulttuurien kohtaaminen ja myönteiseen vuorovaikutukseen painottuva toimintakulttuuri, jossa haasteet käännetään mahdollisuuksiksi. Johtaja Melanie Kuparinen kertoi Rautpihan päiväkodin toiminnasta, arjesta ja haasteista, jonka jälkeen keskusteltiin yhdessä.

Kuparisen mukaan johtamisessa on tärkeää, että työyhteisössä ajatellaan samalla tavalla. Hän kiitti hyvää henkilökuntaa ja kaupungin vahvaa tukea johtamiselle ja totesi, että myös asiakkaat ovat päiväkodille voimavara. Päiväkoti on mukana monikulttuurisuushankkeessa, jossa etsitään hyviä toimintatapoja suomi toisena kielenä -opetukseen. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa pedagogista osaamista ja muokata oppimisympäristöä paremmin lasten kielen oppimista tukemaan sekä vahvistaa kulttuurista osaamista, yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutusta kaikilla tasoilla. Ryhmäkoot ovat Rautpihassa kielen vuoksi tavanomaista pienemmät, ja jokaisessa ryhmässä on kaksi kasvattajaa.

Kuparinen esitteli toimintayksikön onnistumisen askeleita ja kertoi monikulttuurisen päiväkodin työmenetelmistä, joilla saadaan varhaiskasvatus ja ohjaus kohdennettua parhaiten lasten ja perheiden tarpeisiin. Luettelo erilaisista toimenpiteistä on pitkä, mutta kaikessa toiminnassa korostuu se, että lapsi saa onnistumisen kokemuksia. Kuparisen mukaan on tärkeä muistaa, että stressaantunut lapsi ei opi. Sen vuoksi lapset saavat leikkiä myös omalla kielellä ja toimintaa muokataan koko ajan lasten tarpeiden mukaan. Usein toimintaympäristöä muokkaamalla ongelmat ratkeavat.

Rautpihan päiväkodissa on eri työntekijäryhmiä, ja tällä hetkellä resurssit ja toiminta vastaavat tarpeeseen. Hyvät erilaiset näkökulmat, myös vanhemmilta tulevat, auttavat kehittämään toimintaa. Rautpihassa ei ole varhaiskasvatuksen kuraattoreita, mutta siellä määrääikäisiä perheohjaajia, jotka tekevät samantyyppistä työtä. He huomaavat, kun perhe tarvitsee tukea. Mahdollisuus tutustua perheeseen myös lisää luottamusta ja madaltaa kynnystä ottaa asiat puheeksi molemmin puolin.

Keskustelussa nousi esille mm. viranomaisten taipumus arvioida alueen sisäistä elämää pitkälti segregatio-integraatio -akselilla, kun tarvitaan muitakin näkökulmia. Haasteena on ollut, että suurin osa suomenkielisistä

vanhemmista peruu lapsen päiväkotipaikan, koska he ovat huolissaan siitä, että lapsi ei opi riittävästi suomea ja taidot ja tiedot eivät riitä kouluun. Toisaalta todettiin, että monikulttuurinen päiväkoti voi vahvistaa muita taitoja, ja hyvät tunnetaidot näkyvät myös koulun puolella.

Ydinviestinä Kuparinen painotti, että erilaisia resursseja tarvitaan, jotta olisi aikaa kohtaamiseen. Hän toivoi jatkoa lapsiperheohjaukselle: kun pieniin asioihin saa apua, niin monelta isommalta murheelta säästytään.

Onko kukoistavan yhteisön /kansakunnan idea siinä, että paras meistä on se, joka saa muut loistamaan?

- Onnistuja on se joka saa muut ylittämään itsensä

- Tavoitettavinta on saada muut kulkemaan itsensä vahvoiksi

(22.8.2018, Varhaiskasvatuksen tulosaluepäivä, Ekososiaalinen sivistys varhaiskasvatuksessa, Arto O Salonen)

Esitys: keskusteltiin ja merkittiin tiedoksi.

5. Muut asiat

Kotivanhempien suomenkielen opetuksen jatkot: Pia kertoi, että syksyn aikana valmistellaan vakaampaa rakenteellista toimintatapaa ja yritetään selvittää, mitkä osatekijät kantavat ja mitkä tarvitsevat vahvistusta. Samalla selkiytetään myös uusien rahoitus- ja toimintakanavien rooli, esimerkkeinä Osaamiskeskus ja myönteisen erityiskohtelun ohjelma.

Äidit mukana -hanke etenee ja menestyy. Pia kertoi kuulumiset ja jakoi esitteitä. Kouluilta tullut palaute on ollut myönteistä ja toiveena on, että se saadaan pysyväksi toimintamuodoksi.

Asukasfoorumi pidetään Mikkolan koululla Lyrassa 29.10.2019 klo 18-20.

Tsempataan yhdessä -hankkeen loppuseminaari pidetään 28.11. Heurekassa. Kaikki tervetuloa!

Esitys: merkittiin tiedoksi.

6. Kokouksen päättäminen

Seuraava kokous on keskiviikkona 6.11. kaupungintalolla, huone Martinlaakso. Kokoukseen tulevat kansanedustaja Antti Lindtman ja tutkija Ville Pitkänen e2 Tutkimuksesta.